

ikke min Tanke dermed, at nogen ny Theori skulde bringes ind i vor Rettergang, men at man skulde samle disse og flere andre Punkter af lignende Beskaffenhed; hvorom jeg tør sige, at de allerfleste Lovkyndige ville være enige, og lade dem udgaae i en samlet Lov. Efter min Overbeviisning vilde derved være beviist Landet et virkelig Gode, der vilde være til langt større Gavn end at indføre et heelt nyt System i vor Rettergang. Jeg tillader mig specielt at nævne det for vor meget ærede Justitsminister, som i sin tidligere Stilling har havt en saarig Erfaring i det, hvorpaa det her kommer an.

L. C. Larsen: Da jeg i sin Tid har tilladt mig tilligemed et andet æret Medlem (N. Hage) af dette Thing at fremkomme med Forslag om, at der maatte blive forelagt et Lovudkast om Oprettelsen af Søs og Handelsretter, kan det ikke være mig Andet end hjært at see, at dette Skridt har havt den Virkning, som her foreligger, og jeg kan ikke Andet end tillige erklære, at jeg i det Væsentlige føler mig tilfreds med dette Lovudkast og troer, at det bør lægges til Grund og føres igjennem for at blive til Lov. Jeg har ved de enkelte og forskellige Bemærkninger at gjøre; men da de ere af den Beskaffenhed; at de ikke høre til første, men bør opsættes til anden Behandling, skal jeg for Diebliffet indskrænke mig til deels at ytre mig om de Foredrag, vi have hørt, deels fremhæve et Par Punkter i Lovudkastet. Et Hovedangreb paa Udkastet blev gjort af den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds (Klein), idet han erklærede, at han ikke antog, at der var nogen Trang til Oprettelsen af en saadan Domstol, som Lovudkastet omhandler. I denne Henseende turde det maaskee være mig tilladt at saavise, at der dog foreligger Vidnesbyrd herfor, idet dette Thing med et stort Fleertal har erklæret sig for Oprettelsen af Søs og Handelsretter ikke blot i Kjøbenhavn, men ogsaa i andre Stæder af Riget. Jeg tør ogsaa anse, at den Betænkning, der foreligger fra Grossererersocietetets Comitee, hvilken jeg forøvrigt ikke kjender, vil være Vidnesbyrd om, at der er Trang til en saadan Ret, idetmindst har, saavidt man kan see af Udkastets Moti-

ver, Societetets Fleertal erklæret sig for Lovudkastet i det Væsentlige. Naar den ærede Rigsdagsmand navnlig støttede sin Mening om, at der ikke var nogen Trang til en saadan Domstol, derpaa, at de Momenter, som vare anførte derfor i Motiverne, ikke vare fyldestgjørende til at begrunde dens Tilstedeværelse, og at det ogsaa var muligt for Retterne paa anden Maade at skaffe sig den Handelsindsigt, som var fornøden, da maa jeg tilstaae, at jeg i saar Henseende ikke kan give ham Medhold. Ved mange Leiligheder har jeg saaledes selv følt den Vanskelighed, der for de ordinaire Domstole har været forbunden med at tilveiebringe Beviis for særdeles vigtige Momenter i Handelsfager, og vi see jo ogsaa ved den nuværende Soret, hvor nyttigt det er, at den bestaaer af sagkyndige Mænd. Mange Spørgsmaal, som ere af største Vigtighed for Sagens Paadømmelse, kunne ligefrem paaberaabes der, uden noget Beviis for eller imod, fordi man er vis paa, at der i Retten er saadan Sagkyndighed tilstede, at den uden videre vil erklære sig for Rigtigheden af Paastanden, hvis den forøvrigt er rigtig, og paa den anden Side er man forvisset om, at man ikke vil kunne sætte Noget igjennem mod den Indsigt, som er tilstede der. Derved tilveiebringes tillige en overordentlig Letthed i Proceduren, som ogsaa bør komme Handelsfager tilgode, idet der med Hensyn til den Slags Sager oftere er Spørgsmaal om Coutumer og Forhold, der kun ere nøie bekjendte for dem, der ere inde i disse Forhold. Det ærede Medlem anførte vel, at man af Grossererersocietetet kunde faae Responsa til Veiledning ved Sagernes Paakjendelse; men jeg troer rigtignok, at dette er en ufuldstændig Hjælp. Et saadant Responsum tilveiebringes i Almindelighed paa den Maade, at den ene Part henvender sig til Grossererersocietetet, uden at forelægge Acter eller detaillerede Oplysninger, og retter Spørgsmaal til det paa den Maade, som han troer det er ham beleiligst, for at faae et heldigt Svar. Man faaer da ofte et Svar, som ikke passer paa Forholdene, fordi Societetet ikke har havt Leilighed til at blive bekjendt med det, som det egentlig kommer an paa; undertiden erklærer det ogsaa, at det i det eller det Tilfælde ikke